

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต ภาคเหนือของประเทศไทย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไปของตัวอย่างประชากร (ตารางที่ 6 - 8)

ตอนที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเพศ การศึกษา อาชีพ ขนาดครอบครัว เครือข่ายทางสังคม ความรู้สึกสูญเสีย บทบาทในครอบครัว การจัดการต่อภาวะเครียด ความภาคภูมิใจและความสำเร็จในชีวิต การทำกิจกรรมในสังคม การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ภาวะสุขภาพ และพฤติกรรมการป้องกันโรค (ตารางที่ 9)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ตัวแปรจำแนกกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต และไม่มีปัญหาสุขภาพจิต โดยวิธีตรง (Direct Method) และวิธีแบบมีขั้นตอน (Stepwise Method) ซึ่งใช้โปรแกรม SPSS^X/PC โดยนำเสนอตามขั้นตอนดังนี้ (ตารางที่ 10- 14)

- 3.1 เปรียบเทียบตัวแปรระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต
- 3.2 เปรียบเทียบความสำคัญค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรจำแนกกลุ่ม
- 3.3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการจำแนกประเภท
- 3.4 ค่าต่าง ๆ ที่ใช้ในการตัดสินสมการจำแนกประเภท
- 3.5 ผลของการคาดประมาณโดยสมการจำแนกประเภทที่ได้

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ให้สัญลักษณ์ทางสถิติมาใช้ดังต่อไปนี้

\bar{X}	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย
SD	หมายถึง	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
λ	หมายถึง	ค่า Eigenvalue
∞	หมายถึง	ระดับความมีนัยสำคัญ
p	หมายถึง	ค่าร้อยละของฟังก์ชันในการจำแนก

SEX	หมายถึง	เพศชาย
EDUCAT	หมายถึง	การศึกษา
OCC ₁	หมายถึง	อาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่
OCC ₄	หมายถึง	อาชีพรับจ้าง
OCC ₅	หมายถึง	อาชีพค้าขาย
NET ₁	หมายถึง	จำนวนสมาชิกของ เครือข่ายทางสังคม
AGE	หมายถึง	อายุ
MSTATUS	หมายถึง	สถานภาพการสมรสคู่
AMOINCOM	หมายถึง	รายได้ต่อเดือน
ADEINCOM	หมายถึง	ความเพียงพอของรายได้
MEMBER	หมายถึง	จำนวนสมาชิกในครอบครัว
RELATION	หมายถึง	ลักษณะของครอบครัว
LOSS	หมายถึง	ความรู้สึกสูญเสีย
ROLE	หมายถึง	บทบาทของผู้สูงอายุในครอบครัว
STRESSM	หมายถึง	การจัดการต่อภาวะเครียด
PROUD	หมายถึง	ความภูมิใจและความสำเร็จในชีวิต
ACTIVE	หมายถึง	การทำกิจกรรมในสังคม
SSUPPORT	หมายถึง	การสนับสนุนทางสังคม
PERCEPT	หมายถึง	การรับรู้ภาวะสุขภาพ
PROTECT	หมายถึง	พฤติกรรมการป้องกันโรค

ตอนที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไปของตัวอย่างประชากร

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ สถานภาพการสมรส อายุ อาชีพ รายได้ และที่มาของรายได้

เพศ	ผู้สูงอายุ					
	มีปัญหาสุขภาพจิต		ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต		รวม	
	(n = 150)		(n = 150)		(n = 300)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	78	52.0	79	52.7	157	52.3
หญิง	72	48.0	71	47.3	143	47.7
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0
สถานภาพสมรส						
โสด	4	2.7	6	4.0	10	3.3
คู่	96	64	103	68.7	199	66.3
หม้าย	47	31.3	39	26.0	86	28.7
แยกกันอยู่	3	2.0	2	1.3	5	1.7
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0
อายุ (ปี)						
60 - 69	90	60.0	102	68.0	192	64
70 - 79	43	28.7	31	20.7	74	24.7
80 ปี ขึ้นไป	17	11.3	17	11.3	34	11.3
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0
อาชีพ						
ทำนา ทำสวน ทำไร่	36	24.0	47	31.3	83	27.7
ไม่ได้ประกอบอาชีพหลัก	69	46.0	49	32.7	118	39.3
แม่บ้าน, พ่อบ้าน	16	10.7	26	17.3	42	14.0
ค้าขาย	17	11.3	4	2.7	21	7.0
รับจ้าง	8	5.3	10	6.7	18	6.0

ตารางที่ 6 (ต่อ)

	ผู้สูงอายุ					
	มีปัญหาสุขภาพจิต		ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต		รวม	
	(n = 150)		(n = 150)		(n = 300)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการบำนาญ	4	2.7	14	9.3	18	6.0
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0
รายได้ที่ได้รับแต่ละเดือน						
0 - 1000 บาท	104	69	94	62.7	198	66
1001 - 2000 บาท	18	12	31	20.7	49	16.3
2001 - 3000 บาท	9	6	8	5.3	17	5.7
3001 ขึ้นไป	19	13	17	11.3	36	12
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0
รายได้ที่ได้รับ						
เพียงพอ	44	29.3	134	89.3	178	59.3
ไม่เพียงพอ	106	70.7	16	10.7	122	40.7
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0
ที่มาของรายได้						
ประกอบอาชีพเอง	47	31.3	40	26.7	87	29
บุตรหลานหรือสมาชิก						
ในครอบครัวให้	103	68.7	110	73.3	213	71
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้สูงอายุเป็นเพศชาย ร้อยละ 52.3 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 47.7 มีสถานภาพสมรสคู่ เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 66.3 อายุอยู่ระหว่าง 60 - 69 ปี คิดเป็นร้อยละ 69 และไม่ได้ประกอบอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 39.8 มีรายได้ที่ได้รับแต่ละเดือนอยู่ในช่วง 0 - 1000 บาทคิดเป็นร้อยละ 66 มีความเพียงพอของรายได้ร้อยละ 59.3 และบุตรหลานหรือสมาชิกในครอบครัวให้ร้อยละ 71

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว และลักษณะครอบครัว

	ผู้สูงอายุ					
	มีปัญหาสุขภาพจิต		ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต		รวม	
	(n = 150)		(n = 150)		(n = 300)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกที่อยู่ในครอบครัว						
0 - 2 คน	32	21.3	25	16.7	57	19.0
3 - 5 คน	92	61.3	92	61.3	184	61.3
6 - 8 คน	24	16.0	27	18.0	51	17.0
9 - 11 คน	1	0.7	4	2.7	5	1.7
12 คนขึ้นไป	1	0.7	2	1.3	3	1.0
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0
ลักษณะครอบครัว						
ครอบครัวเดี่ยว	72	48.0	51	34.0	123	41
ครอบครัวขยาย	78	52.0	99	66.0	177	59
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0

จากตารางที่ 7 พบว่า จำนวนสมาชิกที่อยู่ในครอบครัวของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิตและกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต มีจำนวน 3 - 5 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.3 และ 61.3 ตามลำดับ จำนวนสมาชิกที่รองลงมาของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต คือ 0 - 2 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 และ จำนวนที่น้อยที่สุดคือ 9 - 11 คน และ 12 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.7 ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต จำนวนสมาชิกที่มีมากรองลงไป คือ จำนวน 6 - 8 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ลำดับที่รองลงไปคือ 0 - 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และจำนวนที่น้อยที่สุด คือ จำนวน 12 คนขึ้นไป มีร้อยละ 1.3

ลักษณะครอบครัวของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิตส่วนมากเป็นครอบครัวขยาย คิดเป็นร้อยละ 52.0 และ 66.0 ตามลำดับ เป็นครอบครัวเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 48.0 และ 34.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับ

	ผู้สูงอายุ					
	มีปัญหาสุขภาพจิต (n = 150)		ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต (n = 150)		รวม (n = 300)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกของเครือข่ายทางสังคม						
0 - 1 คน	23	15.3	0	0	23	7.7
2 - 3 คน	71	47.4	32	21.2	103	34.3
4 - 5 คน	41	27.3	52	34.7	93	31.0
6 - 7 คน	10	6.7	31	20.7	41	13.7
8 - 9 คน	3	2.0	13	8.7	16	5.3
10 คนขึ้นไป	2	1.3	22	14.7	24	8.0
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0
เพศของสมาชิกในเครือข่ายทางสังคม						
เพศชาย	21.3	17.0	11.3	49.0	116.3	41
เพศหญิง	34	22.7	6	4.0	140	13.3
ทั้งเพศชายและเพศหญิง	84	56.0	127	84.7	211	70.4
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0
ลักษณะความสัมพันธ์						
เพื่อนบ้าน	53	35.3	80	53.3	133	44.3
ญาติพี่น้อง บุตรหลาน	97	64.7	70	46.7	167	55.7
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	ผู้สูงอายุ					
	มีปัญหาสุขภาพจิต		ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต		รวม	
	(n = 150)		(n = 150)		(n = 300)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนปีที่รู้จักกัน						
0 - 10 ปี	5	3.4	2	1.4	7	2.3
11 - 20 ปี	20	13.4	12	8.0	32	10.7
21 - 30 ปี	40	26.6	60	40.0	100	33.3
31 - 40 ปี	57	38.0	58	38.3	115	38.4
41 - 50 ปี	22	14.6	15	10.3	37	12.3
51 ปีขึ้นไป	6	4.0	3	2.0	9	3.0
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0
ความถี่ในการติดต่อกัน						
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	131	87.3	118	78.7	249	83.0
เดือนละ 1 - 2 ครั้ง	17	11.3	29	19.3	46	15.3
ปีละ 1 ครั้ง	2	1.4	3	2.0	5	1.7
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0
วิธีการที่ใช้ในการติดต่อกัน						
พบปะพูดคุย	129	86.0	114	76.0	243	81.0
โทรศัพท์	2	1.3	-	-	2	0.7
จดหมาย	3	2.0	1	0.7	4	1.3
พบปะพูดคุย, โทรศัพท์	2	1.3	8	5.3	10	3.3
พบปะพูดคุย, โทรศัพท์, จดหมาย	1	0.7	13	8.7	14	4.7
พบปะพูดคุย, จดหมาย	12	8.0	14	9.3	26	8.7
โทรศัพท์, จดหมาย	1	0.7	-	-	1	0.3
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	ผู้สูงอายุ					
	มีปัญหาสุขภาพจิต		ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต		รวม	
	(n = 150)		(n = 150)		(n = 300)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับตอบสนอง						
ด้านอารมณ์	2	1.3	1	0.7	3	1
ด้านข้อมูลข่าวสาร	2	1.3	2	1.3	4	1.3
ด้านสิ่งของ, เงินทอง	1	0.7	-	-	1.	0.3
ด้านอารมณ์, ข้อมูล ข่าวสาร	34	22.7	18	12.0	52	17.3
ด้านอารมณ์, ข้อมูล ข่าวสาร, สิ่งของ	105	70.0	125	83.3	230	76.8
ด้านอารมณ์, สิ่งของ เงินทอง	3	2.0	3	2.0	6	2.0
ด้านข้อมูลข่าวสาร, ด้าน สิ่งของเงินทอง	3	2.0	1	0.7	4	1.3
รวม	150	100.0	150	100.0	300	100.0

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มของผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต มีจำนวนสมาชิกของเครือข่ายทางสังคมมากที่สุด จำนวน 2 - 3 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงไปที่จำนวน 4 - 5 คน, 0 - 1 คน, 6 - 7 คน, 8 - 9 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3, 15.3, 6.7 และ 2.0 ตามลำดับ จำนวนสมาชิก 10 คนขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.3 ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต มีจำนวนสมาชิกของเครือข่ายทางสังคม 4 - 5 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.7 ลำดับรองลงไปที่ 2 - 3 คน, 6 - 7 คน, 10 คนขึ้นไปร้อยละ 21.2, 20.7, 14.7 ตามลำดับ

เครือข่ายทางสังคมของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต ส่วนมากจะเป็นทั้งเพศชายและเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.0 และ 84.7 ตามลำดับ

ลักษณะความสัมพันธ์ของเครือข่ายทางสังคมของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิตเป็นความสัมพันธ์แบบญาติพี่น้องและบุตรหลานมากกว่าแบบเพื่อนบ้าน คือ ร้อยละ 64.7 และ 35.3 ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต มีลักษณะความสัมพันธ์ของเครือข่ายทางสังคมแบบเพื่อนบ้านมากกว่าแบบญาติพี่น้องและบุตรหลาน คือ ร้อยละ 53.3 และ 46.7 ตามลำดับ

จำนวนปีที่รู้จักกันของเครือข่ายทางสังคม กลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิตรู้จักกันมานาน 31- 40 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.0 ลำดับรองลงไปคือ 21 - 30 ปี, 41 - 50 ปี, 11 - 20 ปี, 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 26.6, 14.6, และ 4.0 ตามลำดับ จำนวนปีที่รู้จักกัน 0 - 10 ปี มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.4 ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิตรู้จักกับเครือข่ายทางสังคม 21 - 30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.4 ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิตรู้จักกับเครือข่ายทางสังคม 21 - 30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.0 ลำดับรองลงไปคือ 31 - 40 ปี, 41 - 50 ปี, 11 - 20 ปี และ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.3, 10.3, 8.0 และ 2.0 ตามลำดับ จำนวนปีที่รู้จักกัน 0 - 10 ปี มีน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.4

ความถี่ในการติดต่อกันของกลุ่มผู้สูงอายุกับสมาชิกของเครือข่ายทางสังคมทั้งกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต ติดต่อกับเครือข่ายสัปดาห์ละอย่างน้อย 1 ครั้ง มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.3 และ 78.7 ตามลำดับ ส่วนติดต่อกันปีละ 1 ครั้ง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.4 และ 2.0 ตามลำดับ

วิธีการที่ใช้ในการติดต่อกับเครือข่ายทางสังคม กลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต ติดต่อโดยการพบปะพูดคุยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.0 และ 70.0 ตามลำดับ และต่อติดโดยวิธีการใช้โทรศัพท์ และจดหมาย มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.7 และ 0.0 ตามลำดับ

การสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับจากเครือข่ายทางสังคม กลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต ได้รับการตอบสนองด้านอารมณ์ ข้อมูล และ ด้านสิ่งของเงินทองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.0 และ 83.3 ตามลำดับ ส่วนการตอบสนองเฉพาะด้านสิ่งของเงินทองเพียงอย่างเดียว มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.7 และ 0.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระของผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระของผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรต้น	ผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต		ผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
การศึกษา	3.15	3.25	4.29	7.65
อายุ	67.27	10.16	67.93	7.78
รายได้	1588.51	2549.51	1869.81	3245.51
ลักษณะครอบครัว	1.52	.50	1.66	.47
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	3.92	1.81	4.79	3.85
ความรู้สึกสูญเสีย	15.01	3.43	12.65	2.44
จำนวนสมาชิกในเครือข่ายทางสังคม	3.27	2.31	6.11	3.54
บทบาทในครอบครัว	14.53	4.27	15.10	3.48
การจัดการต่อภาวะเครียด	28.39	4.91	30.22	5.00
ความภาคภูมิใจ และความสำเร็จในชีวิต	18.07	4.12	21.15	3.41
การทำกิจกรรมในสังคม	14.04	4.37	17.20	3.88
การสนับสนุนทางสังคม	30.92	7.63	37.37	6.20
การรับรู้ภาวะสุขภาพ	39.89	5.16	40.94	4.68
พฤติกรรมการป้องกันโรค	40.06	4.49	43.77	4.38

จากตารางที่ 9 พบว่าคะแนนค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิตแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะพบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิตจะมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิตเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นในข้อความรู้สึกสูญเสีย ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่ากลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ตัวแปรจำแนกกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิตและไม่มีปัญหาสุขภาพจิต
ซึ่งดำเนินการวิเคราะห์ตาม ขั้นตอนดังนี้

- 3.1 เปรียบเทียบตัวแปรระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิตและไม่มีปัญหาสุขภาพจิต
- 3.2 ตัวแปรและอันดับความสำคัญที่สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่าง กลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 10 แสดงตัวแปรจำแนก และสัมประสิทธิ์ของตัวแปรแต่ละตัวตามวิธีตรง (Direct Method)

ตัวแปร		ค่าสัมประสิทธิ์	
		คะแนนมาตรฐาน	คะแนนดิบ
ความเพียงพอของรายได้	ADEINCOM	.7349	1.6366
เครือข่ายทางสังคม	(NET ₁)	-.4714	-.1173
การสนับสนุนทางสังคม	(SSUPPORT)	-.4616	-.0185
พฤติกรรมการป้องกันโรค	(PROTECT)	-.4158	.0569
ความภาคภูมิใจและความสำเร็จในชีวิต	(PROUD)	-.4056	-.0135
ความรู้สึกสูญเสีย	(LOSS)	.3928	.0509
การทำกิจกรรมในสังคม	(ACTIVE)	-.3801	-.0448
การจัดการต่อภาวะเครียด	(STRESSM)	-.1831	.0007
อาชีพรับจ้าง	(OCC ₄)	.1707	.5038
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	(MEMBER)	-.1432	-.0834
ลักษณะครอบครัว	(RELATION)	-.1424	.0462
การรับรู้ภาวะสุขภาพ	(PERCEPT)	-.1056	.0201
การศึกษา	(EDUCAT)	-.0965	-.0189
อาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่	(OCC ₁)	-.0815	-.1685
บทบาทในครอบครัว	(ROLE)	-.0731	.0087
รายได้	(AMOINCOM)	-.0479	.0012
สถานภาพสมรสคู่	(MSTATUS)	.0368	.6197
อายุ	(AGE)	-.0362	.0069
อาชีพค้าขาย	(OCC ₅)	-.0278	.4087
เพศชาย	(SEX)	-.0066	-.1290
Constant			.1972

$$\lambda = 1.018$$

$$\rho = 0.05$$

จากตารางที่ 10 พบว่าตัวแปรทั้ง 20 ตัว สามารถนำมาแยกกลุ่มได้ แต่ผู้วิจัยต้องการคัดเลือกตัวแปรที่จะศึกษาทีละตัวมาเข้าสมการแบบมีขั้นตอน (Stepwise Method) ซึ่งเป็นวิธีการคัดเลือกตัวแปรที่ต้องการศึกษาทีละตัวมาเข้าสมการ จำแนกโดยหาตัวแปรที่ดีที่สุดในการจำแนกเข้าในสมการเป็นตัวแรก จากนั้นจะหาตัวแปรที่ดีที่สุดตัวที่สองเข้ามาในสมการอีกเพื่อปรับปรุงให้สมการสามารถจำแนกได้ดีขึ้น และจะทำการคัดเลือกตัวแปรที่เหลือเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนไม่มีตัวแปรที่จะร่วมกันจำแนกกลุ่มได้ดีขึ้นอีกแล้ว ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาก่อนอาจจะถูกตัดออกได้หากพบว่าเมื่อนำไปรวมกับตัวแปรอื่นที่คัดเข้ามานั้น ไม่ช่วยให้สมการจำแนกได้ดีขึ้น ดังนั้นตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการจำแนก จะเป็นตัวแปรที่มีความสามารถในการร่วมกันจำแนกกลุ่มได้ดีกว่าตัวแปรอื่นที่ไม่ได้ถูกคัดเลือกและทำให้สมการมีอำนาจในการจำแนกสูง ผลการวิเคราะห์พบว่า มีตัวแปร 11 ตัว เป็นตัวแปรที่ทำให้สมการมีอำนาจจำแนกสูง ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ตัวแปรที่มีอำนาจจำแนกกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต และไม่มีปัญหาสุขภาพจิต โดยวิธีมีขั้นตอน (Stepwise Method)

Step	Action		Vars Wilks'			change			
	Entered	Removed	In	Lambda	Sig	Rao'sv	Sig	inv	Sig
1	ความเพียงพอของรายได้		1	.64516	0.000	163.90000	0.0	163.90000	0.0
2	เครือข่ายทางสังคม		2	.59000	0.0	207.08868	0.0	43.18868	.0000
3	การสนับสนุนทางสังคม		3	.56863	0.0	226.06672	0.0	18.97804	.0000
4	พฤติกรรมป้องกันการโรค		4	.55521	0.0	238.73061	0.0	12.66389	.0004
5	รายได้		5	.54519	0.0	248.60145	0.0	9.87084	.0017
6	จำนวนสมาชิกในครอบครัว		6	.52980	0.0	264.47230	0.0	15.87085	.0001
7	การทำกิจกรรมในสังคม		7	.52208	0.0	272.79069	0.0	8.31839	.0039
8	ความรู้สึกสูญเสีย		8	.51594	0.0	279.58264	0.0	6.79195	.0092
9	อาชีพรับจ้าง		9	.50997	0.0	286.34926	0.0	6.76662	.0093
10	สถานภาพสมรสคู่		10	.50513	0.0	291.95152	0.0	5.60227	.0179
11	อาชีพค้าขาย		11	.50118	0.0	296.59217	0.0	4.64064	.0312

จากตารางที่ 11 จะได้ว่าตัวแปรที่จำแนกกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิตที่ดีที่สุด 11 ตัวแปร เรียงตามลำดับดังนี้ ความเพียงพอของรายได้ (ADEINCOM) เครือข่ายทางสังคม (NETI) การสนับสนุนทางสังคม (SSUPPORT) พฤติกรรมป้องกันการโรค (PROTECT) รายได้ต่อเดือน (AMOINCOM) จำนวนสมาชิกในครอบครัว (MEMBER) การทำกิจกรรมในสังคม (ACTIVE) ความรู้สึกสูญเสีย (LOSS) อาชีพรับจ้าง (OCC4) สถานภาพสมรส (MSTATUS) และอาชีพค้าขาย (OCC5) ตัวแปรทั้ง 11 ตัวที่มีอำนาจในการจำแนกกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต และกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากสมการตัวแปรที่มีความจำแนกได้ดี เรียงตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงตัวแปรจำแนก และสัมประสิทธิ์ของตัวแปรแต่ละตัว ตามวิธีแบบมีขั้นตอน (Stepwise Method)

ตัวแปร		ค่าสัมประสิทธิ์	
		คะแนนมาตรฐาน	คะแนนดิบ
ความเพียงพอของรายได้	ADEINCOM	.6507	1.6397
เครือข่ายทางสังคม	NET ₁	- .3433	- .1149
รายได้	AMOINCOM	.31765	.1088
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	MEMBER	- .2564	- .8527
พฤติกรรมการป้องกันโรค	PROTECT	- .2236	- .5037
การทำกิจกรรมในสังคม	ACTIVE	- .1927	- .4665
ความรู้สึกสูญเสีย	LOSS	.1588	.5331
การสนับสนุนทางสังคม	SSUPPORT	- .1536	- .2210
อาชีพรับจ้าง	OCC ₄	.1511	.5990
สถานภาพสมรส	MSTATUS	.1434	.7968
อาชีพค้าขาย	OCC ₅	.1298	.5450
	Constant		.4169

จากตารางที่ 12 เขียนสามารถสมการจำแนกได้ดังนี้
สมการจำแนกในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .4169 + 1.6397 \text{ ADEINCOM} - .1149 \text{ NET}_1 + .1088 \text{ INCOM} \\ - .8527 \text{ MEMBER} - .0537 \text{ PROTECT} - .4665 \text{ ACTIVE} \\ + .5331 \text{ LOSS} - .2210 \text{ SSUPPORT} + .5990 \text{ OCC}_4 + .7968 \text{ MSTATUS} \\ + .5450 \text{ OCC}_5$$

สมการจำแนกในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .6507 \text{ ADEINCOM} - .3433 \text{ NET}_1 + .3176 \text{ INCOM} - .2564 \text{ MEMBER} \\ - .2236 \text{ PROTECT} - .1927 \text{ ACTIVE} + .1588 \text{ LOSS} - .1536 \text{ SSUPPORT} \\ + .1511 \text{ OCC}_4 + .1431 \text{ MSTATUS} + .1298 \text{ OCC}_5$$

ตารางที่ 13 ค่าต่าง ๆ ที่ใช้ในการตัดสินสมการจำแนกประเภท

Discriminant Function	Eigenvalue	Canonical corr	Wilks's Lambda	Chi - sq	Df	Sig
1	.9953	.7063	.5012	202.054	11	.000

จากตารางที่ 13 Canonical Correlation มีค่าค่อนข้างสูง (0.71) แสดงให้เห็นว่าสมการดังกล่าวมีอำนาจในการจำแนกกลุ่มได้ค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับค่าของ Wilks's Lambda ซึ่งมีค่าค่อนข้างต่ำ (0.50) หมายถึง อำนาจในการจำแนกกลุ่มได้สูง

เมื่อได้สมการจำแนกประเภทแล้ว นำสมการที่ได้ไปคาดคะเนความเป็นสมาชิกของกลุ่มคิดเป็นร้อยละของความถูกต้องได้ร้อยละ 83.00 ซึ่งผลของการคาดคะเนความเป็นสมาชิกของกลุ่มได้ในระดับสูง ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลของการคาดประมาณโดยสมการจำแนกประเภทที่ได้

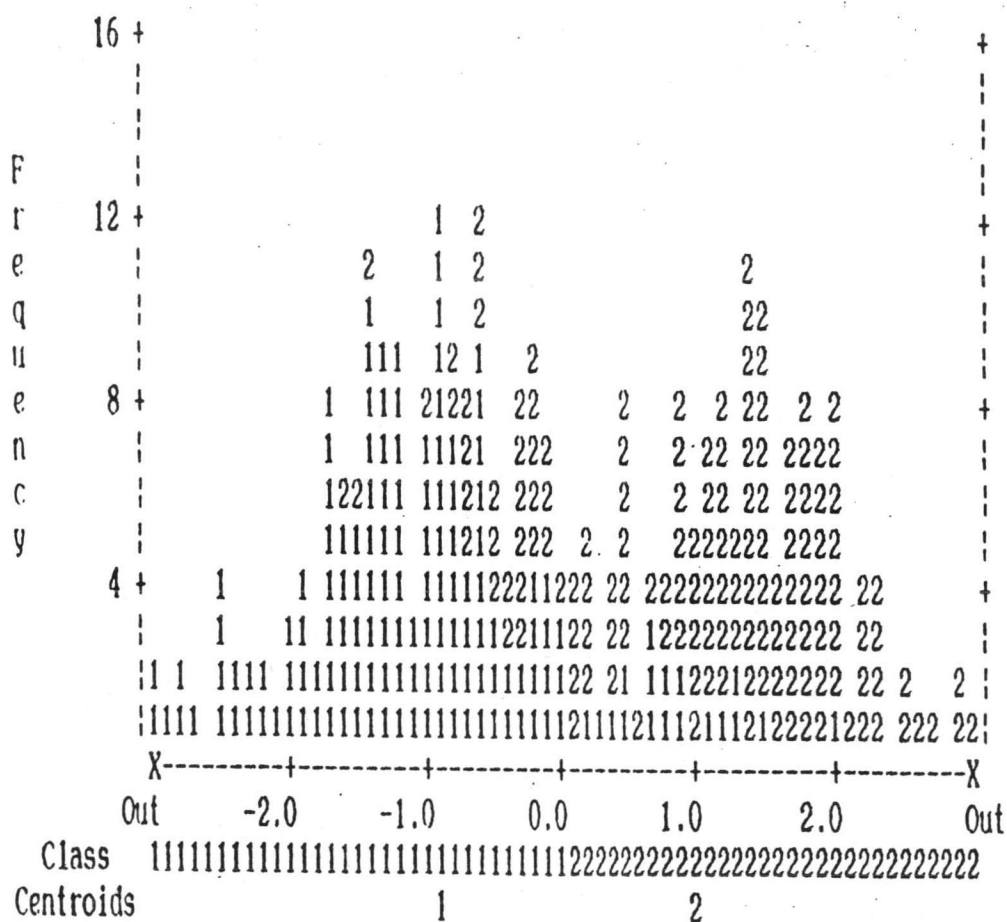
กลุ่มจริง	กลุ่มที่คาดคะเน		จำนวนราย
	มีปัญหาสุขภาพจิต	ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต	
กลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต	117 (78.0 %)	33 (22.0 %)	150
กลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต	18 (12.0 %)	132 (88.0 %)	150

ร้อยละของกรณีที่คาดได้ถูกต้อง = 83.00 %

จากตารางที่ 14 แสดงว่ากลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต ได้รับการจำแนกเข้ากลุ่มได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 78.0 จำแนกเข้ากลุ่มไม่ถูกต้องร้อยละ 22 นั้นหมายถึง ถ้าจะใช้สมการจำแนกประเภทนี้ไปใช้จำแนกกลุ่มผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต 100 คน จะสามารถจำแนกเข้ากลุ่มได้ถูกต้อง 78 คน และจำแนกไม่ถูกต้อง 22 คน ส่วนกลุ่มที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต ได้รับการจำแนกเข้ากลุ่มได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 88.0 จำแนกเข้ากลุ่มไม่ถูกต้องร้อยละ 12.0 นั้นหมายถึง ถ้าใช้สมการนี้จำแนกกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต 100 คน จะสามารถจำแนกเข้ากลุ่มได้ถูกต้อง 88 คนและจำแนกเข้ากลุ่มไม่ถูกต้อง 12 คน

สัดส่วนของการจำแนกอย่างถูกต้องของฟังก์ชันดังกล่าว มีค่าประมาณร้อยละ 83.00 ซึ่งอาจแสดงเป็นแผนภูมิสัดส่วนของการจำแนกกลุ่มได้ ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 แสดงการคาดประมาณตามสมการจำแนกประเภทที่ได้ ร้อยละ 83.00

- 1 หมายถึง ผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต
- 2 หมายถึง ผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพจิต